

Sygn. akt: I C 939/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Leszek Bił
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Dorota Parzych

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2018 r. w Szczytnie na rozprawie

sprawy z powództwa A. Ś. (1), B. Ś. (1)

przeciwko (...) S.A w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A w W. na rzecz powodów A. Ś. (1), B. Ś. (1) kwotę 7.897,54 zł (siedem tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt siedem 54/100 złotych)

z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15.04.2017 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) S.A w W. na rzecz powodów A. Ś. (1), B. Ś. (1) kwotę 3.113,16 zł (trzy tysiące sto trzynaście 16/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 1.800,- zł zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A

w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Szczytnie kwotę 52,64 zł tytułem wydatków na opinię biegłego poniesionych przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 939/17

UZASADNIENIE

Powodowie B. Ś. (2) i A. Ś. (2) wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 5.898,89 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania za naprawę pojazdu oraz kwoty 1.998,75 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania w związku z najmem pojazdu zastępczego a ponadto wnieśli o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania podali, że w dniu 13 marca 2017 r. doszło do szkody komunikacyjnej w ich pojeździe marki F. (...) nr rej. (...). Sprawca szkody miał zawartą z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem tego pojazdu. W dniu 16 marca 2017 r. pojazd został oddany do zakładu naprawczego, gdyż z powodu uszkodzeń nie nadawał się do użytkowania. Powodowie wynajęli pojazd zastępczy R. (...) za kwotę 123 zł brutto za dobę na czas trwania likwidacji szkody. Pismem z dnia 16 marca 2017 r. pozwany przyznał powodom odszkodowanie na naprawę w wysokości 1.570,14 zł, przy czym oszacował szkodę według cen zamienników

i przy stawce roboczogodziny 49 zł, uzależniając wyższe odszkodowanie od przedstawienia faktur z naprawy. Wobec zaniżenia odszkodowania poszkodowani zlecieli oszacowanie szkody rzeczoznawcy, który wycenił koszt naprawy na 7.468,93 zł. Pozwany podtrzymał stanowisko i wypłacił powodom kwotę 1570,- zł odszkodowania dopiero w dniu 28 marca 2017 r. W tej sytuacji, powodowie zlecieli naprawę sposobem gospodarczym przy użyciu zamienników słabszej jakości. Najem pojazdu trwał do dnia 5 kwietnia 2017 r., gdyż części do naprawy zostały zamówione dopiero po wypłacie odszkodowania. Po zakończeniu najmu powodowie otrzymali fakturę za najem pojazdu na 2.583 zł. Pismem z dnia 5 kwietnia 2017 r. wezwali pozwanego do zapłaty odszkodowania a następnie przesłali pozwanemu fakturę za najem pojazdu. Pismem z dnia 24 kwietnia 2017 r. pozwany poinformował powodów o przyznaniu odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w kwocie 584,25 zł - za 5 dni najmu przy stawce 116,85 zł. Powodowie żądają różnicy pomiędzy odszkodowaniem należnym a wypłaconym.

Pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, że nie kwestionuje zasady swojej odpowiedzialności jako ubezpieczyciela sprawcy szkody w pojeździe powodów z tytułu OC. Wskazał, że przeprowadził prawidłowo postępowanie likwidacyjne i wypłacił powodom należne odszkodowanie. Podniósł, że wobec dużej dostępności tańszych zamienników części, należy zbadać jak pojazd został faktycznie naprawiony. Ponadto, zarzucił, iż proponował poszkodowanemu pojazd zastępczy w trakcie telefonicznego zgłoszenia szkody i wskazał jakie stawki najmu akceptuje jako ubezpieczyciel.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 marca 2017 r. doszło do szkody komunikacyjnej w pojeździe powodów marki F. (...) nr rej. (...). Sprawca szkody miał zawartą z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tego pojazdu. Powodowie zgłosili szkodę i w dniu 16 marca 2017 r. pojazd został oddany do zakładu naprawczego, gdyż z powodu uszkodzeń nie nadawał się do użytkowania. Powodowie wynajęli pojazd zastępczy R. (...) za kwotę 123 zł brutto za dobę na czas trwania likwidacji szkody. Pismem z dnia 16 marca 2017 r. pozwany przyznał powodom odszkodowanie na naprawę w kwocie 1.570,14 zł, przy czym oszacował szkodę według cen części zamiennych, uzależniając wyższe odszkodowanie od przedstawienia faktur z naprawy. Powodowie zlecieli oszacowanie szkody rzeczoznawcy, który wycenił koszt naprawy na 7.468, 93 zł. Pozwany podtrzymał stanowisko i wypłacił powodom w dniu 28 marca 2017 r. kwotę 1.570,- zł odszkodowania. Powodowie zlecieli naprawę sposobem gospodarczym przy użyciu zamienników słabszej jakości. Najem pojazdu trwał do dnia 5 kwietnia 2017 r., gdyż części do naprawy zostały zamówione dopiero po faktycznej wypłacie bezspornej części odszkodowania. Po zakończeniu najmu powodowie otrzymali fakturę za najem pojazdu na 2.583 zł. Pismem z dnia 5 kwietnia 2017 r. wezwali pozwanego do zapłaty odszkodowania a następnie przesłali pozwanemu fakturę za najem pojazdu. Pismem z dnia 24 kwietnia 2017 r. pozwany poinformował powodów o przyznaniu odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w kwocie 584,25 zł - za 5 dni najmu przy stawce 116,85 zł.

(twierdzenia pozwu niezaprzeczone, akta szkody k. 66, zeznania powodów złożone na rozprawie w dniu 03.10.2018 r. [00:04:04-00:18:58]).

Koszty naprawy pojazdu powodów w związku ze szkodą z dnia 13 marca 2017r. wynoszą 6.840,67 zł brutto. Koszty te uwzględniają przeciętne rynkowe stawki roboczogodziny w wysokości 110 zł. Netto przy zastosowaniu części oryginalnych gwarantujących naprawę przywracającą pojazd do stanu sprzed szkody.

(dowód: opinia biegłego sądowego rzeczoznawcy samochodowego M. W. (1) dnia 23.01.2018r. – k. 73-85)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego roszczenie powodów zasługują na uwzględnienie. Podstawy odpowiedzialności pozwanego za szkodę w zakresie będącym przedmiotem sprawy zawarte są w art. 436 § 1 k.c. w związku z art. 822 i nast. k.c. oraz przepisach ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 473). W myśl art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje

się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Art. 34 ust. 1 przytoczonej wyżej ustawy stanowi natomiast, że z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia, przy czym zgodnie z art. 36 ust. 1 zd. 1 odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Pozwany nie kwestionował co do zasady swojej odpowiedzialności za szkodę powstałą w samochodzie powodów w wyniku kolizji, która miała miejsce w dniu 16 marca 2017 r. Nie był przy tym sporny zakres uszkodzeń. Kwestią sporną między stronami była natomiast wysokość należnego odszkodowania albowiem powodowie domagali się odszkodowania ustalonego według kalkulacji uwzględniającej ceny części oryginalnych zaś pozwany według tańszych zamienników. Sporna była także długość okresu najmu i wysokość stawki najmu, za którą ponosi odpowiedzialność pozwany ubezpieczyciel.

Rozstrzygnięcie sporu wymagało wiadomości specjalnych. Dlatego też Sąd zasięgnął opinii biegłego rzeczoznawcy samochodowego. W opinii z dnia 23.01.2018 r. biegły sądowy M. W. (2) stwierdził, że koszt naprawy uszkodzeń powstałych w samochodzie powodów marki F. (...) w wyniku szkody z dnia 13.03.2017 r. wynosi 6.840,67 zł. Jest to koszt z użyciem części oryginalnych pozwalających na przywrócenie poprzedniego stanu pojazdu pod względem jakościowym, wytrzymałościowym, technicznym, estetycznym oraz użyteczności. Koszty te uwzględniają przy tym przeciętne stawki rynkowe z przedziału cen stosowanych przez przeciętne warsztaty samochodowe na poziomie 110 zł /h.

Sąd podzielił opinię biegłego. Jest ona jasna, zrozumiała i w pełni odpowiada na postawione biegłemu pytania. Nie wymagała ona wyjaśnienia czy uzupełnienia. Opinia biegłego potwierdza stanowisko powodów, iż koszty naprawy ich pojazdu są wyższe niż ustalone przez pozwanego. W konsekwencji powodowie zasadnie twierdzili, iż nie uzyskali należnego odszkodowania, co było wynikiem niezasadnego przyjęcia przy szacunkach zaniżonej stawki roboczogodziny oraz niskich cen zamienników niegwarantujących przywrócenia pojazdu do stanu sprzed szkody.

Zważyć należy, że roszczenie odszkodowawcze przy szkodzie komunikacyjnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody. Jest ono wymagalne niezależnie od faktu dokonania naprawy pojazdu. Zakres uszkodzeń determinuje zakres koniecznych napraw, które muszą zostać przeprowadzone w sposób gwarantujący przywrócenie poprzedniego stanu pojazdu. Od wyboru poszkodowanego zależy czy restytucja nastąpi w naturze czy poprzez wypłaty odszkodowania w pieniądzu.

W świetle art. 363 § 1 i art. 822 § 1 KC za koszty restytucji samochodu do stanu sprzed wypadku należy uznać – nieprzekraczające wartości samochodu – wydatki, jakie właściciel auta miał ponieść w celu przywrócenia jego stanu sprzed wypadku. Na ich podstawie należy określić należne od ubezpieczyciela sprawcy szkody odszkodowanie w wysokości odpowiadającej kosztom profesjonalnej naprawy pojazdu, niezależnie od tego, czy działania właściciela auta podjęte z zamiarem osiągnięcia tego rezultatu były udane, czy nie. (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 12 kwietnia 2018 r. II CNP 43/17)

Roszczenie odszkodowawcze w ramach ustawowego obowiązku ubezpieczenia komunikacyjnego OC powstaje już z chwilą wyrządzenia szkody, tj. w chwili nastąpienia wypadku komunikacyjnego i pojawienia się dalszych przesłanek odpowiedzialności sprawcy na podstawie art. 436 KC. Obowiązek naprawienia szkody nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy samochodu i czy w ogóle zamierzał dokonać takiej naprawy w przyszłości. Należy zatem wyraźnie odróżnić sam moment powstania szkody i roszczenia o jej naprawienie od daty ewentualnego naprawienia rzeczy (samochodu), bowiem dla powstania odpowiedzialności ubezpieczyciela istotne znaczenie ma sam fakt powstania szkody, a nie fakt naprawienia samochodu (sekwencja zdarzeń: wypadek komunikacyjny i uszkodzenie pojazdu, powstanie szkody w majątku poszkodowanego, powstanie roszczenie odszkodowawczego, inne zdarzenia,

w tym m.in. samodzielne naprawienie samochodu przez poszkodowanego i poniesienie wydatków). (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 8 marca 2018 r. II CNP 32/17)

Przechodząc do oceny roszczenia o zwrot kosztów najmu pojazdu należy jeszcze raz podkreślić, że wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza, kierowcy samochodu. Do rozstrzygnięcia o odszkodowaniu ubezpieczeniowym przy ubezpieczeniu OC konieczne jest sięgnięcie do ogólnych reguł Kodeksu cywilnego odnoszących się do zakresu odszkodowania, w szczególności do przepisu art. 361 § 1 i 2 k.c. Reguły te nakazują przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSP 2002, z. 7-8, poz. 103, czy uchwałę z dnia 21 marca 2003 r., III CZP 6/03, OSNC 2004, z. 1, poz. 4). Podstawową funkcją odszkodowania jest bowiem kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody. Oceny, czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, jak podkreślał Sąd Najwyższy, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy (por. np. uzasadnienia wyroku z dnia 20 lutego 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl. czy wyroku z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl.).

Odnosząc się do żądania zwrotu kosztów poniesionych z tytułu najmu pojazdu zastępczego, należy zaznaczyć, iż w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. normalnym następstwem jest niemożność korzystania z samochodu przez każdego z poszkodowanych w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli więc poniesione zostały koszty związane z wynajmem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Postulat pełnego odszkodowania przemawia bowiem za przyjęciem stanowiska o obowiązku zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z własnego pojazdu wskutek jego uszkodzenia lub zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny do korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97 OSNC 1997/8/103). Nie ma przy tym znaczenia, czy powód miał możliwość korzystania z komunikacji publicznej. W orzecznictwie nie budzi bowiem wątpliwości, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadacza pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego (...) obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego i nie jest uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17.11.2011 t., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Wskazać także należy, że jeżeli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy w postaci wmontowania do niego nowej części zamiennej, to koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 r., II CK 494/03, Biul.SN 2005/3/11). Nadto, poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania podmiotów, które oferują swoje usługi najtaniej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r., I CKN 1466/99 dotyczące wprowadzie wysokości szkody na tle umowy autocasco, ale w pełni znajdujące zastosowanie do sprawy niniejszej).

W ocenie Sądu wydatki poniesione przez powodów w związku z wynajmowaniem pojazdu zastępczego w okresie, w którym nie mogli oni (a konkretnie powódka, która wcześniej pojazd użytkowała) korzystać z własnego pojazdu stanowią szkodę pozostającą w adekwatnym związku przyczynowym z zaistniałą kolizją. Do czasu zakończenia naprawy pojazdu poszkodowana zmuszona był korzystać z wynajmowanego pojazdu, co było konieczne zważywszy choćby na fakt, że dojeżdża ona do pracy do innej miejscowości.

Przesłuchani w tym zakresie powodowie wyjaśnili przyczyny przedłużania się naprawy oraz niemożności szybszego jej przeprowadzenia. Powyższe wynikało mianowicie z tego, że doszło do opóźnienia faktycznej wypłaty odszkodowania, które było przy tym zaniżone. Dopiero po otrzymaniu pieniędzy, powodowie mogli zamówić części i zlecić naprawę. Sam technologiczny okres naprawy był stosunkowo krótki. Jednakże cały okres najmu pojazdu zastępczego trwał 21 dni - od 16.03.2017 r. do chwili zakończenia naprawy, co wygenerowało koszty wskazane w fakturze – tj. 2.583 zł.

Stawka dobowa najmu 123 zł brutto nie odbiegała przy tym w sposób istotny od stawki oferowanej przy najmie pojazdu przez pozwanego.

(...) przysługiwał wybór wynajmującego, z którym zawarł umowę najmu pojazdu zastępczego, a dodatkowo nie miał on obowiązku poszukiwania kontrahenta, który oferuje swoje usługi najtaniej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 r., III CZP 32/03, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r., I CKN 1466/99). Poszkodowany, zainteresowany jak najszybszym i skutecznym znalezieniem pojazdu zastępczego, nie ma zatem obowiązku wyszukiwania innych ofert i porównywania ich wyłącznie pod kątem cenowym. Nie sposób było zatem podzielić zarzutu pozwanego, że swoim zachowaniem poszkodowany naruszył obowiązek minimalizowania rozmiaru szkody, czy też, że roszczenie powódki wykraczało ponad rozsądną miarę wyznaczoną przez okoliczności zdarzenia. W sytuacji, gdy pozwany kwestionuje wysokość odszkodowania w tym zakresie, twierdząc, że jest to stawka rażąco wygórowana, to na nim spoczywa ciężar dowodu zgodnie z art 6 k.c. i 232 k.p.c. (por. E. Bronowicka, Najem pojazdu zastępczego – uwagi o sposobie ustalania stawek rynkowych czynszu najmu oraz K. Markiewicz, Kilka uwag w związku z postępowaniami o odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczych, Kwartalnik SSP Iustitia, Nr 1/2014, Dodatek – Odszkodowanie za najem pojazdu zastępczego – materiały z konferencji).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie przepisu art. 361 § 1 i 2 k.c., art. 363 § 1 k.c., art 436 k.c., art. 509 § 1 k.c., art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 805 § 1 k.c. oraz art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 § 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.). Roszczenie zgłoszono dnia 15 marca 2017 roku. Pozwany miał 30 dni na wypłatę, a więc pozostawał w opóźnieniu z zapłatą odszkodowania od dnia 15 kwietnia 2017 roku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. natomiast o kosztach sądowych wyłożonych przez Skarb Państwa orzeczono zgodnie art. 113§1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Z/

1. O..

2. (...)

3. (...)

S., (...)